

Kvittering på innsendt svar på Høring Forslag til utvidelse av adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte

Saksnummer: 25/3657

Sak: Høring Forslag til utvidelse av adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte

Levert: 10.10.2025 14:22

Svartype: Med merknader

Jeg svarte som: Bruker- og interesseorganisasjon

Avsender: Norsk Tourette Forening

Kontaktperson: Liv Irene Nøstvik

Kontakt e-post: lin@touretteforeningen.no

Høringsuttalelse fra Norsk Tourette Forening (NTF)

Forslag om utvidelse av adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte

Norsk Tourette Forening (NTF) takker for muligheten til å komme med innspill til høringen om forslag til utvidelse av adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte (publisert 16.06.25).

NTF er en landsdekkende interesseorganisasjon som arbeider for å bedre livssituasjonen for personer med Tourettes syndrom (TS) og deres familier.

NTF er bekymret over at forslaget innebærer en betydelig svekkelse av elevers og foresattes rett til å ha kontroll over egne og barns personopplysninger. Det kan ramme elever med ulike vansker pga bakenforliggende årsaker knyttet til diagnoser/helsemessige utfordringer som Tourettes syndrom- som allerede er utsatt for misforståelser, stigmatisering og feilaktige vurderinger i skolesystemet.

1. Informasjonsdeling er ingen garanti for gode tiltak

Utfordringene til «vår» elevgruppe er utfordringer knyttet til manglende kunnskap, mangelfull tilrettelegging, psykososiale vansker, mobbing og høyt skolefravær.

NTFs erfaring er at skolene ofte får for lite informasjon knyttet til tilretteleggingsbehov ved skolebytte, og ikke klarer å legge godt nok til rette fra starten av. Dette kan resultere i atferd som utfordrer. Også i de tilfeller der mye informasjon deles, og foresatte har god dialog med skolen, svikter ofte skolen i overgangene. Informasjonsdeling i seg selv er derfor ingen garanti for riktige og gode tiltak i skolen. Det er liten grunn til å tro at dette vil være annerledes ved informasjonsdeling uten samtykke.

Vurdering uten nødvendig faglig kompetanse resulterer ofte i feilinformasjon. Hvis neurobiologiske utviklingsforstyrrelser primært forstås som atferdsvansker (Nordahl og Hausstätter, 2009) og ikke som neurobiologi, kan dette bidra til feilvurdering av vanskene. Dersom opplysninger deles uten samtykke, kan ikke feilinformasjon korrigeres av de som kjenner barnet/ungdommen best. Uten riktig kunnskap kan

informasjon lett bli misforstått og gi et feilaktig førsteinntrykk av eleven.

Departementet presisering av at det viktig at ikke flere ansatte enn nødvendig får kjennskap til historikken for å forhindre stigmatisering av eleven har liten betydning. Ifølge datatilsynet deles opplysninger ofte internt mellom lærere, assistenter og samarbeidspartnere uten klar vurdering av "nødvendighet". Det er ingen sikkerhet for at dette ikke vil skje også disse tilfellene.

2. Risiko for stigmatisering og ekskludering

Barn og unge med TS er svært sårbare for å bli ekskludert fra felleskapet i skolen. Nesten annenhver elev forteller at de mobbes, og det er ikke uvanlig å oppleve seg mobbet og misforstått av lærerene sine. Skolebytte representerer en mulighet for ny start for mange. Dersom feil opplysninger deles, mister eleven muligheten til å bli møtt uten forhåndsdefinerte oppfatninger. Dette kan bidra til ny stigmatisering og ekskludering.

3. Svekkelse av personvern og tillit

Forslaget bryter med grunnleggende personvernprinsipper og utfordrer både opplæringslovens og personopplysningslovens intensjon om at barn skal ha et særskilt vern. Høringsnotatet drøfter ikke hvordan forslaget påvirker elever med særskilte behov eller elever som allerede har opplevd mobbing og ekskludering.

Personvernet er i utgangspunktet ikke godt nok ivaretatt i dag. Datatilsynets tilsyn (2022–2024) avdekket systematiske utfordringer knyttet til manglende oversikt over personopplysninger, for vide delingsrutiner, og lite kompetanse i personvernregler. Å *utvide* adgangen til informasjonsdeling uten samtykke kan forverre situasjonen heller enn å forbedre den.

NTF er bekymret for at en slik adgang vil svekke tilliten mellom hjem og skole. Tillit og samarbeid er grunnlaget for vellykket tilrettelegging - særlig for elever med sammensatte behov. Når informasjon deles uten samtykke, undergraves denne tilliten.

Forslaget gir ingen føringer for innsyn, informasjon eller klageadgang for eleven og foreldrene, noe som vil svekke familienes rettssikkerhet.

4. Verktøyene er allerede til stede - dersom de brukes riktig.

NTF mener at dagens samtykkebaserte ordning, supplert med bedre rutiner for samarbeid, er fullt tilstrekkelig. Fokuset bør rettes mot tiltak som styrker kompetanse, samhandling og tillit, samt riktig bruk av de mulighetene som allerede finnes.

Ivaretagelse av medelever favnes allerede i retten til et trygt og godt psykososialt skolemiljø, og skolens plikt aktivitets- og dokumentasjonsplikt knyttet til dette (Oppl.lov § 12-4). Loven gir mulighet til å flytte elever til en annen skole dersom oppførselen til eleven i alvorlig grad går utover tryggheten eller læringen til en eller flere elever.

Skolen plikter å samarbeide med hjemmet (jf. Opplæringslova).

Foreldresamarbeid skal ha eleven i fokus og bidra til eleven sin faglige og sosiale utvikling. NTF mener at tett samarbeid, tverrfaglig kompetanse og medvirkning fra eleven selv er den riktige veien å gå for at nødvendige informasjon skal overføres på en etisk og forsvarlig måte.

Elevene har rett til å medvirke i alt som gjelder dem selv etter opplæringsloven (§10-2). Overføringsmøter med elev, foresatte og nåværende og ny skole bør gjøres

obligatorisk ved skolebytte for elever med behov for særskilt tilrettelegging. PPT og eventuelt helsepersonell bør inkluderes.

Konklusjon

Norsk Tourette Forening støtter ikke forslaget om utvidelse av adgangen til informasjonsdeling ved skolebytte. Barns rett til personvern, foreldrenes rett til medvirkning, retten til privatliv og prinsippet om barnets beste må ivaretas. Det samme gjelder et tillitsbasert skole- hjem samarbeid.

Det er ingen tvil om at det er bekymringsfullt at det forekommer vold og trusler i skolen.

NTF mener allikevel at tiltaket er uforholdsmessig inngripende, og at den særlig kan ramme allerede sårbare elevgrupper.

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.